

Jørgen Thomsen, løgtingsmaður:

Leggið heimastýrislógina fram til alment orðaskifti

— Tað er forvitnisligt, og boðar frá móguleika fyri einum sakligum orðaskifti, at eisini Tjóðveldisflokkurin arbeiðir út frá tí politiska veruleika, at meiriluti er í Føroyum fyri ríkisfelagsskapi, sigur Jørgen Thomsen, løgtingsmaður í síni tilráðing til uppskotið um broyting av heimastýrislógini

Fyri hálvum ári síðani legði fólkaflokkurin uppskot á ting um broytingar í heimastýrislógini. Uppskotið varð seinni beint í serliga nevnd við einum limi úr hvørjum flokki.

Teir, ið umboðað hava flokkarnar eru: Jógvan Sundstein, Pauli Ellefsen, Jørgen Thomsen, Hilmar Kass, Hans Jacob Debes, Tordur Niclasen og Adolf Hansen.

Nevndin hevur síðani víðgjørt uppskotið og beint aðrenn tingið fór heim herfyri, setti tjóðveldisflokkurin fram sitt broytingaruppskot. Tað er synd at siga, at hinir flokkarnir vóru samdir við tjóðveldisflokkinum og sínámillum vóru teir, sum skilst, heldur ikki samdir um nakað felagsuppskot, tí tað endaði við, at sjeymannanevndin býtti seg í sjei minnilutar.

Fyri javnaðarflokkinn hevði Jørgen Thomsen sitt minnilutauppskot, sum er soljóðandi:

Eitt grundleggjandi sjónarmið hjá javnaðarflokkinum er, at heimastýrislógin hevur royst feroyska samfelagnum væl og verið eitt sømiligt og hent amboð í samstarvinum millum Føroyar, Danmark og Grønland. Tað er eisini javnaðarfloksins sjónarmið, at hó-

ast mong av teim rættindum, heimastýrislógin veitti okkum, eru vunnin í útfyllan av heimastýris-karminum, er hesin enn so rúmur, at lógin væl kann verða karmur um samvinnuna millum hesar tjóðir mong ár fram í tíðina.

Hinvegin broytist alt — øll livsins víðurskipti eru undir broytinganna lóg. Eisini víðurskiptini millum teir ymsu ríkispartarnar. Júst í hesum valskíði eru farnar fram stórar broytingar í bestu semju millum Føroyar og ríkismyndugleikarnar. Hesar broytingar eru eftir javnaðarfloksins sannføring til stórt gagn fyri Føroyar.

Allar hesar broytingar vóru avtalaðar ímillum teir flokkar, sum nú skipa samgongu.

Teir settu sær setning á hesum øki — sum kundi útfylla karmin enn meira — og flestu av hesum málum eru loyst, serliga er tað umskipanin frá 72 ymsum ríkisstudningum til heildarveiting, sum má metast týðningarmikil.

Undirgrundarspurningurin er kortini ikki loystur, og metir javnaðarflokkurin tað óheppið at taka hann burtur úr teirri fyrirreikingar- og samráðingarstøðu, vit eru í, so sum fólkafloksuppskotið mælir til. Javnaðarflokkurin heldur, at samráðingarleiddin skal troystast munandi meira, og heldur, at samtykt av fólkafloksuppskotinum vil ørkymla hesar samráðingar.

Javnaðarflokkurin vil

sláa fast, at hann sjálv-sagt altíð er til reiðar positivt at víðgera heimastýrislógina. Eingin lóg er galdandi í ævir og kann í hesum sambandi verða vist til donsku grundlógina, sum er broytt mangar ferðir síðan hon kom í gildi fyri 139 árum síðani. Heimastýrislógin hevur nú verið í gildi í 40 ár og einki óvanligt er í at endurskoða hana og gera móguligar neyðturvuligar ábøtur og dagfæringar.

Men tað eigur at verða havt í huga, at einhvørt víðgerð av heimastýrislógini er eitt ógvuliga stórt mál, so stórt, at tað ikki ber til at víðgera tað og tey uppskot, sum eru framkommin við so stuttum skotbráði, sum tingið nú hevur eftir til tingslit.

Tað eru neyðugar broytingar, sum beinanvegin eru sjónligar — og sum fedrar lógarinnar longu í 1948 kravdu — t.d. at fáa orðið «folk» ella «nation» í danska tekstinum fram um «selvstyrende folkesamfund», meðan aðrar eru so grundleggjandi, at tær mugu umhugsast og víðgerast sera gjølla. Tað ber t.d. ikki til bert at avskriva sær lut í lóggávuárbeiði, sum er felags, uttan at okkurt verður sett í staðin.

Eisini má her havast í huga, at her fremist ikki broyting, uttan grundlógarbroyting samstundis verður gjørd.

Eisini er neyðugt at umhugsast, hvussu feroingar skulu fáa ávirkan á tey málsekin, sum eisini eftir tjóðveldisuppskotinum

framvegis verða felagsmál, t.v.s. dóms- og rættarvíðurskipti, uttanríkisvíðurskipti og verjuvíðurskipti, tað er ein stóruspurningur, um feroysk ávirkan er nóg væl tryggjað í § 4 í uppskotinum.

Tað er forvitnisligt og boðar frá móguleika fyri einum sakligum orðaskifti, at eisini tjóðveldisflokkurin arbeiðir út frá tí politiska veruleika, at meiriluti er í Føroyum fyri ríkisfelagsskapi, men sjálvandi ber ikki til at hava orðið «fyríbils» inni í lógargrein.

Javnaðarflokkurin

Jørgen Thomsen, løgtingsmaður vil hava heimastýrislógina fram til alment orðaskifti

ynskir ikki fyríbils lóg-gávu á hesum øki, men langtíðarloysnir, og javnaðarflokkinum líkar ikki hugtakið «heimarætt», sum er sett fram í uppskoti tjóðveldisfloksins.

Kundu hesi uppskot og onnur borið í sær, at semja fekt ímillum allar flokkar um eina nýggja «heimastýrislóg» ella «samarbeiðssáttmála», var tað politiskur fyrimunur fyri feroingar so væl sum danir. Javnaðarflokkurin heldur tí, at málið sum heild eigur at liggja frammi til alment orðaskifti, so flokkarnir

fáa høvi til at víðgera allar spurningin til botns. Fyri javnaðarflokkinn sum heild er tað ein fortreyt, at allur spurningurin verður víðgjørdur í feløgum, floksleiðslu og starvsstjórn, umframt í tingbóli floksins.

Hartil er tað avgjørt ein fortreyt, at allar politiskar og løgfrøðisligar avleiðingar eru lýstar út í æsir. Hetta metir javnaðarflokkurin ikki nógv væl upplýst í fyriliggjandi uppskotum og setir tí einki uppskot fram.

4	29	56	87
---	----	----	----

Ja! Eg gerist haldari av Tíðindablaðinum Sosíalinum og fái blaðið 3 ferðir um vikuna.

Haldaragjaldið fyri ársfjórðingin er kr. 135,-. Haldarar uttanlands gjalda kr. 160,-/ársfj. Gjaldið verður ongantíð fyri fleiri bløð enn tey, ið eftir eru at koma í einum ársfjórðingi.

Navn: _____

Bústaður: _____

Kannað posthúsum

sosíalurin

Box 76
110 Tórshavn